

ทิศทางท่าทีของไทย และ สมช. ต่อสหรัฐอเมริกา รัสเซีย และสหภาพยุโรปในอนาคต

1. แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) และทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Choices)

แนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) และทางเลือกยุทธศาสตร์ (Strategic Choices) มีพื้นฐานแนวคิดที่ว่ารัฐบาลทุกประเทศมุ่งดำเนินนโยบายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ ความอยู่รอดของประเทศ และความมั่นคงภายใต้ระเบียบโลกอย่างสมดุล ตลอดจนสามารถดำรงเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมโลกเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้ ปัจจุบันประชาคมโลกมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะเครือข่ายผ่านการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) และยอมรับในผลประโยชน์ร่วมกัน (Common Goal)

¹ บทความนี้เรียบเรียงโดย นางสาวธีรกานต์ พงศ์พิชญาผาดย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

บริบทการเมืองระหว่างประเทศให้ความหมายผลประโยชน์แห่งชาติ ใน 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เป้าหมาย (Goal) หรือวัตถุประสงค์ (Objective) รวมถึงการบรรยาย การดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล และ 2) เป็นวาทกรรมทางการเมือง (Political Discourse) เพื่อสร้างความชอบธรรมหรือแสวงหาการสนับสนุนให้การดำเนินการของรัฐบาล โดยเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องหยิบยกหรือให้ความสำคัญแก่บางประเด็น เช่น ความมั่นคงของชาติ หรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกเหนือจากประเด็นอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ความหมายของผลประโยชน์แห่งชาติทั้งสองลักษณะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สถานะแวดล้อมภายนอกประเทศ สถานะประเทศและนโยบาย ต่างประเทศ รวมทั้งปัจจัยภายในประเทศการบริหารและมุมมองรัฐบาลในการกำหนดผลประโยชน์

ผลประโยชน์แห่งชาติเป็นเป้าหมายแห่งชาติ (National Purpose) กำหนดโดยกลุ่มของผู้นำประเทศ ขณะนั้น มีเป้าหมายหลักประกอบด้วย 5 ประการสำคัญ ได้แก่ 1) ความอยู่รอด 2) ความเป็นเอกราช 3) บูรณภาพแห่งอาณาเขต 4) ความมั่นคงปลอดภัย และ 5) สวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ ขั้นตอน การกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติต้องสอดคล้องกับความต้องการทั้งระดับประชาชน ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศควบคู่กัน อย่างไรก็ตามกระบวนการกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติไม่สามารถระบุเนื้อหาเกี่ยวกับทุกประเด็นได้ ผู้กำหนดผลประโยชน์แห่งชาติจึงจำเป็นต้องกำหนดจัดลำดับ ความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ โดยกำหนดผลประโยชน์หลัก ผลประโยชน์รอง ผลประโยชน์ระยะสั้น และผลประโยชน์ระยะยาว

สำหรับไทยนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ได้กำหนด ประเด็นที่เป็นผลประโยชน์แห่งชาติ ดังนี้ 1) การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ 2) การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ 3) การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ 4) การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 5) ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน 6) ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร 7) ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้ การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ และ 8) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสาน สอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนแลประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

2. นโยบายด้านความมั่นคงสหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ เป็นมหาอำนาจที่มีอิทธิพลมากที่สุดตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน สหรัฐฯ มองว่าการดำรงอิทธิพลในฐานะ “มหาอำนาจนำ” ของโลกเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องอาศัย เครือข่ายพันธมิตรในการดำรงบทบาทดังกล่าว พร้อมกับส่งเสริมค่านิยมและอุดมการณ์ที่สหรัฐฯ เห็นว่าสำคัญ อาทิ ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ห่วงการบริหารของประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้อิทธิพลของสหรัฐฯ เริ่มสั่นคลอนจากปัญหาการบริหารภายใน และภายนอกประเทศ อาทิ การก้าวขึ้นมาของจีนอย่างก้าวกระโดด (The rise of China) ในด้านเศรษฐกิจ

และการทหารและการละทิ้งระบบพันธมิตร แม้ว่าประธานาธิบดีโจ ไบเดน จะขึ้นมาดำรงตำแหน่ง และแสดงความพยายามในการฟื้นฟูระบบพันธมิตรและบทบาทนำของสหรัฐฯ ในหลายด้าน เพื่อแสดงให้เห็นศักยภาพนำของสหรัฐฯ แต่บทบาทมหาอำนาจน่ายังคงเป็นเรื่องท้าทายที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลสหรัฐฯ ให้ปัจจุบัน เนื่องจากปัจจัยภายในประเทศทั้งจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 และการหดตัวทางเศรษฐกิจ

นโยบายด้านการต่างประเทศและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ ในแต่ละยุคสมัย กำหนดและจัดทำขึ้นตามแนวความคิด (Perception) และวิสัยทัศน์ (Vision) ของประธานาธิบดี และคณะที่ปรึกษา/คณะทำงานใกล้ชิดของประธานาธิบดี เมื่อจัดทำกรอบแนวความคิด (Framework) เสร็จสิ้น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติจะนำกรอบแนวความคิดดังกล่าวจัดลำดับความสำคัญและจัดทำเป็นเอกสารยุทธศาสตร์เฉพาะด้านเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานตามความรับผิดชอบ

2.1 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ (National Security Strategy - NSS)

คือเอกสารระดับยุทธศาสตร์ที่เป็นแนวทางกำกับการดำเนินงานของหน่วยงานความมั่นคงสหรัฐฯ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะนำไปเป็นแนวทางจัดทำยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงาน เช่น ยุทธศาสตร์การทหารแห่งชาติและนโยบายด้านนิวเคลียร์ของสหรัฐฯ และเอกสารยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo - pacific Strategy : FOIP) เป็นต้น

โดยยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ ฉบับปี 2560 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในช่วงของประธานาธิบดีทรัมป์ สนับสนุนนโยบาย America First ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาผลประโยชน์ของสหรัฐฯ โดยเฉพาะผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและการค้าโดยได้กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ 1) ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยให้กับสหรัฐฯ ชาวอเมริกัน และวิถีชีวิตของชาวอเมริกัน 2) รักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ 3) รักษาสันติภาพและยับยั้งความเป็นปรปักษ์ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหาร และ 4) ส่งเสริมอิทธิพลของสหรัฐฯ ในภูมิภาคสำคัญ รวมถึงผลักดันยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo - Pacific Strategy : FOIP) ผ่านการเสริมสร้างพันธมิตรและส่งเสริมค่านิยมและอุดมการณ์ของสหรัฐฯ

ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ฉบับดังกล่าวสะท้อนมุมมองของสหรัฐฯ ภายใต้การบริหารงานของประธานาธิบดีทรัมป์ ที่กำหนดให้จีนและรัสเซียเป็นคู่แข่งที่กำลังท้าทายภาวะผู้นำของสหรัฐฯ แต่สหรัฐฯ ยังคงพร้อมร่วมมือกับจีนต่อไป แต่ตระหนักว่าจีนใช้มาตรการทางเศรษฐกิจและการทหารผลักดันให้ประเทศต่าง ๆ ยอมทำตามเป้าหมายทางการเมืองและความมั่นคงของจีน และมองว่าทหารจีนได้พัฒนากองทัพอย่างรวดเร็วเพื่อจำกัดสหรัฐฯ ในการเข้าถึงภูมิภาคฯ และเพื่อให้จีนมีอิทธิพลเพิ่มขึ้น

สำหรับมิติด้านความมั่นคง สหรัฐฯ ให้น้ำหนักกับประเด็นการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การแพร่กระจายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี โดยสหรัฐฯ พยายามสร้างความเชื่อมั่นกับพันธมิตรในภูมิภาคต่าง ๆ รวมถึงภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรักษาอิทธิพลในภูมิภาคต่อไป และสร้างพันธมิตรเพื่อถ่วงดุลและเพิ่มอำนาจต่อรองกับจีนเป็นหลัก

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้มีการระบุคำว่า “ภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก” เป็นครั้งแรก ในยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ซึ่งคำดังกล่าวคือแนวคิดที่เชื่อมสองมหาสมุทร ได้แก่ มหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่มากกว่าแนวคิดเอเชีย - แปซิฟิกและทำให้สหรัฐฯ สามารถเพิ่ม การดำเนินการทางยุทธศาสตร์ของตนเองได้กว้างขึ้น ซึ่งต่อมารัฐบาลสหรัฐฯ ได้ออกเอกสารแนวคิด อินโดแปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo - Pacific Strategy : FOIPs) มีเป้าหมาย เพื่อยืนยันเสรีภาพในการเดินเรือและบินผ่าน (Freedom of Seas and Skies) ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจ ที่พึ่งพาตลาด (Market-based Economics) สนับสนุนหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และเสรีภาพ (liberty) รวมทั้ง ป้องกันประเทศต่าง ๆ จากการบีบบังคับจากภายนอก (External Coercion) โดยกำหนดการดำเนินการเพื่อบรรลุ FOIPs 3 แนวทาง ได้แก่

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับอาเซียน APEC และกลไกการประชุมต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ยึดถือ ระเบียบ/กฎเกณฑ์ (Region's Rules-based Order)
- 2) สนับสนุนความโปร่งใส (transparent) และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐาน (High - standard Infrastructure Financing) แสวงหาความตกลงทางการค้าที่เป็นธรรมและต่าง ตอบแทน รวมทั้งเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ในภูมิภาคฯ
- 3) ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงเพื่อตอบโต้ภัยคุกคามและรักษาความมั่นคงในภูมิภาคฯ

2.2 เอกสารชี้แนะการดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงระดับชาติของสหรัฐอเมริกา ฉบับชั่วคราว (Interim National Security Strategy Guidance)

ประธานาธิบดีโจ ไบเดน สหรัฐฯ ยังคงเผชิญและต้องเร่งจัดการกับปัญหา/ความท้าทาย ภายในประเทศ สำหรับนโยบายต่างประเทศ สหรัฐฯ ต้องเร่งจัดลำดับสำคัญ (Prioritize) ประเด็นสำคัญ บนพื้นฐานความจำเป็นเพื่อรีเซ็ตพันธภาพของสหรัฐฯ (Build Back Better) และเร่งฟื้นคืนความ ชอบธรรมสถานะ ‘ผู้กำหนดระเบียบโลก’ (World Order) ทั้งในเวทีระหว่างประเทศและภูมิภาค โดยเฉพาะการรักษาและขยายเครือข่ายพันธมิตรเดิมและหุ้นส่วนใหม่ในภูมิภาคฯ เช่น NATO QUAD กลุ่ม AUKUS เกาหลีใต้ ไทย เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย

เอกสารชี้แนะการดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงระดับชาติของสหรัฐฯ ฉบับชั่วคราว (Interim National Security Strategy Guidance) ซึ่งทำเนียบขาวจัดทำขึ้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2564 ระบุว่าสหรัฐฯ ต้องแสดงบทบาทเชิงรุกอย่างแข็งขัน (Lean Forward) บนแนวทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น เน้นย้ำความร่วมมือกับพันธมิตรที่มีจุดยืนร่วมกัน (Like-minded Partners) ส่งเสริม “ทำงานเป็นกลุ่ม” (Collective Action) เพื่อเผชิญหน้ากับภัยคุกคามต่าง ๆ อาทิ โรคระบาด ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้าย และการสะสมอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้างสูง โดยประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงไทย จัดเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญกับสหรัฐฯ ลำดับที่ 2 รองจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

ประเด็นนโยบายต่างประเทศที่ประธานาธิบดีไบเดนฯ ให้ความสนใจ ได้แก่ 1) จีน เป็นคู่แข่ง ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Competitor) และต้องตอบโต้อย่างที่สุดด้วยมาตรการต่าง ๆ เช่นเดียวกับการ ดำเนินการที่ผ่านมา เช่น สงครามการค้า เป็นต้น แต่อาจร่วมมือได้ในบางประเด็น อาทิ สิ่งแวดล้อม

2) รัสเซีย กลับมาเป็นจุดสนใจลำดับแรกอีกครั้งโดยเฉพาะการตอบโต้ต่อการโจมตีทางไซเบอร์และเชื่อมโยงกับการก่อการร้าย 3) อิหร่านและภูมิภาคตะวันออกกลาง แนวโน้มความตึงเครียดอาจลดลง เนื่องจากสหรัฐฯ มุ่งมั่นส่งเสริมการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างอิสราเอลกับประเทศอาหรับและกลับเข้าร่วมข้อตกลงร่วมว่าด้วยแผนปฏิบัติการที่ครอบคลุม (JCPOA) และ 4) เกาหลีเหนือ อาจดึงเงินและเกาหลีใต้ให้มีส่วนร่วมแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นและอาศัยกลไกการเจรจาอย่างสันติที่เป็นระบบ

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่ (National Security Strategy : NSS) ประกอบด้วย

1) ปัจจุบันสหรัฐฯ มีความเชื่อมโยงเข้ากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในระดับโลก ซึ่งเป็นความท้าทายใหม่ที่สหรัฐฯ ยังรับมือได้ไม่ดีเท่าที่ควรเทียบกับศักยภาพที่มีอยู่ของประเทศ อาทิ โควิด-19 การถดถอยทางเศรษฐกิจ วิกฤตเชื้อชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การเติบโตของกระแสชาตินิยม การถดถอยของประชาธิปไตย การปฏิวัติทางเทคโนโลยีและการเป็นปฏิปักษ์ที่เพิ่มมากขึ้นของจีน รัสเซีย และรัฐเผด็จการต่าง ๆ โดยสหรัฐฯ ต้องแสดงบทบาทเชิงรุกอย่างแข็งขัน และต้องกลับมาปฏิสัมพันธ์กับโลกด้วยแนวทางสร้างสรรค์ โดยดึงศักยภาพภายในของสหรัฐฯ เพื่อให้ชาวอเมริกันปลอดภัย มั่งคั่ง และอิสระ รวมถึงต้องทำให้สหรัฐฯ กลับมาดีกว่าเดิม (Build Back Better) และแสดงบทบาทนำอีกครั้งในบริบทโลก ตลอดจนการส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยยังเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนและเป็น แก่นหลักในการเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ โดยเน้นย้ำความร่วมมือกับพันธมิตรที่มีจุดยืนร่วมกัน (like-minded partners) โดยใช้วิธีการทูตนำการทหารและยึดถือค่านิยมสัญญาในการร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

2) ภูมิทัศน์ความมั่นคงระดับโลก (The Global Security Landscape) สหรัฐฯ จะต้อง ‘ทำงานเป็นกลุ่ม (Collective Action)’ เพื่อเผชิญหน้ากับภัยคุกคามที่ไร้พรมแดน โดยเฉพาะโรคระบาด ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้าย และการสะสมอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้างสูง และแสวงโอกาสในการร่วมกันปรับปรุงสถาปัตยกรรมระหว่างประเทศให้ทันสมัย (Modernize) เช่น ระบบพันธมิตรองค์การระหว่างประเทศ และข้อตกลงและระเบียบระหว่างประเทศ เป็นต้น ค่านิยมประชาธิปไตยในสหรัฐฯ และทั่วโลกสั่นคลอนจากปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่เท่าเทียม การแบ่งขั้วแบ่งฝ่าย และความไม่เป็นเสรีนิยม (Illiberal) ทั้งนี้ การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นปัจจัยเร่งให้เกิดความแตกแยกในสังคมและอำนาจเผด็จการ โดยอาศัยการบิดเบือนข้อมูล (Misinformation) ทั้งนี้ สหรัฐฯ ต้องเป็นตัวอย่างประเทศประชาธิปไตยที่ดี

นอกจากนี้ สหรัฐฯ ตระหนักว่าปัจจุบันอำนาจถูกกระจายไปยังตัวแสดงใหม่และสร้างภัยคุกคามเช่นกัน โดยเฉพาะจีน รัสเซีย อิหร่านและเกาหลีเหนือ โดยเฉพาะจีนที่มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น (Assertive) อย่างรวดเร็ว กลายเป็นคู่แข่งที่มีศักยภาพ (competitor) ทางเศรษฐกิจ การทูต การทหารและเทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้ สหรัฐฯ เน้นย้ำว่าการก่อการร้ายและแนวคิดหัวรุนแรงสุดโต่งยังคงเป็นภัยคุกคามดั้งเดิมที่สำคัญ และยังคงว่าการปฏิวัติเทคโนโลยีที่รวดเร็วนำมาสู่เทคโนโลยีใหม่ ๆ ขาดการควบคุมและขาดกลไกติดตามจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของมนุษย์

3) ลำดับความสำคัญความมั่นคงของชาติ (Our National Security Priorities) สหรัฐฯ จะปรับปรุงระบบพันธมิตรและหุ้นส่วนทั่วโลกให้ทันสมัยและเข้มแข็งกว่าเดิมเพื่อร่วมกันสร้างมาตรฐานและระเบียบระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพควบคุมการดำเนินการของจีน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ **กลุ่มที่ 1 พันมิตรประชาธิปไตย (Democratic Alliances)** ได้แก่ NATO ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ **กลุ่มที่ 2 หุ้นส่วน** สหรัฐฯ จะสร้างหุ้นส่วนทั่วโลก (double down) ในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก ยุโรปและซีกโลกตะวันตก ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนที่ลึกซึ้งกับอินเดีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ เวียดนาม และประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงหมู่เกาะแปซิฟิก และพิจารณาส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนกับสหภาพยุโรปและอังกฤษอีกครั้ง (Recommit) ตลอดจนขยายความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนกับแคนาดา เม็กซิโก ละตินอเมริกาและแคริบเบียน **กลุ่มที่ 3 ภูมิภาคตะวันออกกลาง** สหรัฐฯ มุ่งมั่นในการรักษาความมั่นคงของอิสราเอล พร้อมแสดงบทบาท ‘ผู้ส่งเสริม (Promoter)’ การแก้ปัญหาอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ชัดขวางการรุกรานของอิหร่าน al-Qaeda และกลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะ ISIS และย้ำว่าการใช้กำลังทหารในตะวันออกกลางไม่ใช่ทางออกของปัญหา และ **กลุ่มที่ 4 ภูมิภาคแอฟริกา** สหรัฐฯ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดของภูมิภาคฯ และพร้อมสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในภูมิภาคฯ

การพร้อมกลับมา มีบทบาทนำด้านการพัฒนาในองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ องค์การอนามัยโลก และในประเด็นสำคัญโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยสหรัฐฯ ยังคงโครงการเงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ (Development Assistance) เช่นเดิม จัดสรรงบประมาณให้กับด้านการทูต การพัฒนา เศรษฐกิจและการแพทย์เป็นสำคัญ รวมถึงส่งเสริมประชาคมข่าวกรองที่มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ คัดการณ์ และแจ้งเตือนผู้กำหนดนโยบายให้มากกว่าด้านการทหาร ซึ่งสหรัฐฯ จะเลือกใช้เส้นทางเลือกสุดท้ายเพื่อปกป้องผลประโยชน์ประเทศซึ่งประชาชนอเมริกันต้องเห็นพ้อง

4) สหรัฐฯ จะยืนหยัดรักษาระบบประชาธิปไตยร่วมกับหุ้นส่วนประชาธิปไตยทั่วโลก และเป็นผู้นำประชาธิปไตยของโลกเพื่อรับมือและก้าวผ่านทุกความท้าทายไปพร้อมกับการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในประเทศ มีบทบาทนำบนเวทีโลกและใช้การทูตนำการทหาร ตลอดจนปรับปรุงศักยภาพของกองทัพสหรัฐฯ ให้ทันสมัยและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายพันธมิตรและหุ้นส่วน

3. นโยบายด้านความมั่นคงสหพันธรัฐรัสเซีย

รัสเซียภายใต้การบริหารประเทศของประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ต้องการเปลี่ยนระเบียบโลกแบบขั้วอำนาจเดียว (Unipolar) ที่มีสหรัฐฯ เป็นผู้นำเพียงประเทศเดียวไปสู่ระเบียบโลกแบบหลายขั้วอำนาจ (Multipolar) และต้องการได้รับการยอมรับในฐานะประเทศมหาอำนาจ ดังนั้น รัสเซียจึงเร่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อสร้างสถานะแวดล้อมทางการเมืองและระหว่างประเทศให้เอื้อต่อการก้าวขึ้นเป็นขั้วอำนาจหนึ่งที่เข้มแข็ง

ทั้งนี้ เอกสารนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องต่อการวางแนวทางส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศของรัสเซีย ได้แก่

3.1 นโยบายกลับมาสู่ตะวันออก (Turn to the East) เป็นนโยบายต่างประเทศของรัสเซียที่ใช้ดำเนินการในปัจจุบันหรือเรียกอีกชื่อว่า นโยบาย “Turn to the East” โดยรัสเซียพร้อมกลับมาให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมากขึ้น ไปพร้อมกับประเทศภายนอกภูมิภาคยูเรเชีย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัสเซียกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มและยกระดับบทบาทของรัสเซียในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พัฒนาคือความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์และเป็นมิตร ยึดหลักไม่ใช้และไม่สนับสนุนการใช้อำนาจหรืออาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงในการทำสงคราม โดยในอนาคตรัสเซียประสงค์สร้างแนวทางการร่วมมือรูปแบบใหม่ที่เน้นความร่วมมือพหุภาคี ลดการพึ่งพาสหรัฐอเมริกา สร้างสันติภาพและเสถียรภาพให้เกิดแก่โลก

มิติด้านความมั่นคง รัสเซียให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (รัสเซียมักใช้คำว่าความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแทนการใช้คำว่าความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์) และพยายามผลักดันบทบาทนำของตนในการกำหนดบรรทัดฐานและแนวทางปฏิบัติต่อประเทศต่าง ๆ ด้านไซเบอร์ในสหประชาชาติ รวมถึงกรอบอาเซียน

สำหรับมุมมองของรัสเซียต่อกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัสเซียยังคงให้ความสำคัญกับกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ของนโยบายกลับมาสู่ตะวันออกและเน้นรักษาการเป็นคู่ภาคีทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในทุกมิติ ทั้งนี้ รัสเซียจะใช้กลยุทธ์ความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยเฉพาะด้านการทหารและความมั่นคงเป็นกลยุทธ์นำในการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศในอาเซียน โดยระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน - รัสเซีย เมื่อเดือนพฤษภาคม 2560 ณ เมืองโซชี รัสเซีย ได้มีการออกปฏิญญาโซชี (Sochi Declaration) 5 หัวข้อความร่วมมือ ได้แก่ 1) ความร่วมมือด้านความมั่นคงและการเมือง อาทิ การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 2) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ อาทิ การค้าและการลงทุน การเงิน พลังงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) 3) ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม อาทิ การจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน 4) ความร่วมมือด้านการลดช่องว่างการพัฒนาและการเชื่อมโยงระหว่างกัน และ 5) กลไกการปฏิบัติตามแผนปฏิบัตินี้ขอให้ใช้กลไกตามกรอบอาเซียนตามประเด็นนั้น ๆ

3.2 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงแห่งชาติรัสเซีย (ฉบับปรับปรุง ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2564) เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2564 ทำเนียบเครมลินได้ออกยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติฉบับปรับปรุงโดยปรับแก้ไขจากยุทธศาสตร์ฉบับเดิมที่ออกเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 โดยสาระสำคัญที่มีการปรับแก้คือการเพิ่มเติมมุมมองของรัสเซียต่อสถานการณ์/ประเด็นการเมืองระหว่างประเทศ บทบาทของประเทศมหาอำนาจเดิมและใหม่และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสื่อสารและโทรคมนาคม

รัสเซียมีมุมมองต่อโลกสมัยใหม่โดยระบุว่าโลกอยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่าน (Transformation) ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองความมั่นคง โดยศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการเมืองความมั่นคงกลายเป็นภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งประเทศมหาอำนาจเดิมและมหาอำนาจใหม่กำลังพยายามอย่างเต็มที่ในการแสวงหาพื้นที่แสดงบทบาทของตน และการจัดตั้งสถาปัตยกรรมในภูมิภาคขึ้นมาใหม่ อย่างไรก็ตาม รัสเซียเห็นว่าเพื่อบรรลุเป้าหมายข้างต้นรัสเซีย

พร้อมใช้วิธีการทางการเมืองนำการทูตในการสร้างสันติภาพและจัดการปัญหาระหว่างประเทศ หากปรากฏพฤติกรรมหรือการกระทำที่ไม่เป็นมิตรจากต่างชาติและเป็นภัยคุกคามต่ออธิปไตย และเขตแดนของรัสเซีย

รัสเซียมองว่าประเทศตะวันตกกำลังพยายามรักษาความมีอำนาจของตน (Hegemony) จึงทำให้ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์และพื้นที่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์มีความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น นโยบายต่างประเทศของรัสเซียจึงต้องพยายามดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อรักษาระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีเสถียรภาพ บนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ เคารพหลักการสากล และลดความแตกแยก รวมทั้ง ส่งเสริมความเท่าเทียมทางด้านความมั่นคงและผลักดันความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคีเพื่อจัดการปัญหาระดับภูมิภาคและโลกร่วมกัน โดยเฉพาะบทบาทสำคัญอย่างยิ่งของสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ในฐานะองค์กรประสานงานกลางเพื่อจัดการปัญหา/ความท้าทายระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ฉบับนี้ยังได้ระบุและเน้นย้ำว่ารัสเซียต้องการสร้างบทบาทที่เข้มแข็งในฐานะศูนย์กลางที่มีอิทธิพลของโลก (the influential center of the modern world) ในพื้นที่ประเทศ และเวทีระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญต่อรัสเซีย ดังนี้ 1) ระดับแรก กลุ่ม CIS, สาธารณรัฐ ABKHAZIA, สาธารณรัฐ South Ossetia 2) ระดับสอง สร้างสายสัมพันธ์ที่เข้มข้นระหว่างประชาชนชาวรัสเซียกับเบรลาตุสและยูเครน 3) ระดับสาม ส่งเสริมการพัฒนาและความเป็นหุ้นส่วนที่ครอบคลุมกับกลุ่มยูเรเชีย (Greater Eurasian Partnership) ไปพร้อมกับปฏิสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์กับจีน และกระชับความเป็นส่วนทางยุทธศาสตร์ที่พิเศษกับอินเดีย และ 4) ระดับสี่ ส่งเสริมบทบาทของรัสเซียในกรอบพหุภาคี เช่น BRICS, SCO และ RIC (Russia, India, China) เป็นต้น

นอกจากนี้ รัสเซียยังกังวลว่าในอนาคตอันใกล้มีแนวโน้มว่าภัยคุกคามจากการใช้กองกำลังทางการทหารและการสะสมอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องมาจากหลายปัจจัย อาทิ ปัญหาและความไม่สงบเดิมขยายวงกว้าง ความไม่มีเสถียรภาพทางภูมิรัฐศาสตร์และความขัดแย้งระหว่างรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนการไม่เคารพต่อกฎหมายและหลักการระหว่างประเทศ และความอ่อนแอของสถาบันทางกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งความก้าวหน้าของการพัฒนาของเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการสื่อสารจะกลายเป็นหนึ่งในความท้าทายสำคัญจนถึงขั้นเป็นสงครามรูปแบบใหม่แก่มวลมนุษยชาติ

4. นโยบายด้านความมั่นคงของสหภาพยุโรป

EU เป็นมหาอำนาจทางด้านเศรษฐกิจและเป็นผู้กำหนดกติกา/มาตรฐานสากลในเวทีระหว่างประเทศ ใช้อำนาจต่อรองที่มีอยู่สูงเพื่อสร้างบทบาทด้านการเมืองและความมั่นคง ปัจจุบัน EU เผชิญกับความท้าทายจากกรณีสหราชอาณาจักรถอนตัวออกจาก EU (BREXIT) จึงมีเพียงฝรั่งเศสประเทศเดียวจาก EU ที่เป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) การขาดเอกภาพในองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization – NATO) และความพยายามในการดำเนินนโยบายทางการทหารที่เป็นอิสระจากสหรัฐฯ มากยิ่งขึ้น

EU ให้ความสำคัญกับไทยในฐานะหุ้นส่วนสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะ มิติการเมืองและความมั่นคง โดยมองว่าไทยมีบทบาทสำคัญในกรอบต่าง ๆ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อาทิ กรอบ ASEM (Asia Europe Meeting) และกรอบ ARF (ASEAN Regional Forum) โดย EU หวังใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับไทยเพื่อผลักดันประเด็นในภูมิภาคฯ ที่ให้ความสำคัญโดยเฉพาะ ประเด็นสถานการณ์ในเมียนมา การพัฒนาประชาธิปไตยและการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ไทยประสงค์ให้ EU เชื่อมั่นการดำเนินการของไทยในการสร้างเสถียรภาพและรักษาความต่อเนื่องของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทย หลักสิทธิมนุษยชน ระบบการค้าเสรีและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดจนให้มองไทยเป็นหุ้นส่วนหลักในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยขยายตลาดและช่องทางการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมในสาขาที่ EU เชี่ยวชาญ รวมทั้งส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย

นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนความเป็นแกนกลางของอาเซียนเพื่อเพิ่มพูนบทบาทด้านความมั่นคงในภูมิภาคฯ และส่งสัญญาณความพร้อมในการร่วมมือกับการแผ่ขยายอิทธิพลของจีน

4.1 ข้อมติของ FAC กลับมาปฏิสัมพันธ์กับไทย

เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2560 คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบการกลับมาปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองกับไทยอย่างค่อยเป็นค่อยไปเริ่มต้นจาก เปิดให้มีการติดต่อทางการเมืองในทุกระดับเพื่อร่วมหารือประเด็นที่สนใจร่วมกัน ส่งเสริมแลกเปลี่ยน การเยือนระดับรัฐมนตรี และการ เข้าร่วมการประชุมระดับระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ EU และประเทศสมาชิก EU เข้าร่วมด้วย

สำหรับด้านความมั่นคง มติที่ประชุมคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (European Commission) เมื่อพฤษภาคม 2561 ระบุถึงการเพิ่มพูนและขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงและมุ่งมั่นสู่การเป็นหุ้นส่วนกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยพื้นที่เป้าหมายหลักของการปรับความสัมพันธ์ดังกล่าว ได้แก่ อาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงไทย ดังนั้น ตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปจึงมีพลวัตที่น่าสนใจมากขึ้น โดยตัวแทนระดับสูงของสหภาพยุโรป ได้เดินทางเยือนและแลกเปลี่ยนทัศนคติด้านความมั่นคงที่สำคัญกับผู้บริหารระดับสูงของไทยในหลายประเด็น เช่น ความมั่นคงทางทะเล ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การต่อต้านการก่อการร้ายการแพร่กระจายของอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและการบรรเทาภัยพิบัติ

และต่อมาเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2562 Foreign Affairs Council (FAC) ได้ออกข้อมติกำหนดให้ EU กลับมาเพิ่มพูนความสัมพันธ์กับไทยเป็นการเฉพาะ และเตรียมการลงนามกรอบความตกลงการค้าเสรีด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน (PCA) รวมถึงรื้อฟื้นการเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยกับ EU นับเป็นข้อมติที่ทำให้ไทยกับ EU กลับมาปฏิสัมพันธ์กันได้อย่างปกติ

4.2 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือของสหภาพยุโรปในอินโด - แปซิฟิก (EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific)

เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2564 FAC ได้รับรองข้อสรุปเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ความร่วมมือของสหภาพยุโรปในอินโด - แปซิฟิก ซึ่งแสดงความสนใจเชิงยุทธศาสตร์และความประสงค์ของ EU ในการเพิ่มบทบาทในฐานะหุ้นส่วนความร่วมมือในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก โดยเอกสาร Joint Communication on Cooperation in the Indo-Pacific ได้ประกาศมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมาย ดังนี้ 1) เพิ่มการมีส่วนร่วมของ EU ในการสร้างเสถียรภาพ ความมั่นคง และการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาคฯ 2) ส่งเสริมสถานะของ EU ในฐานะผู้เล่นระดับโลก และ 3) ยกระดับการดำเนินการภายใต้แนวคิดการพึ่งพาตนเองแบบมีกลยุทธ์ (Strategic Autonomy) ของ EU และส่งเสริมความสามารถในการร่วมมือกับประเทศหุ้นส่วนต่างๆ ในภูมิภาคฯ ประกอบด้วย 6 สาขา ได้แก่

1) การประสานความร่วมมือกับหุ้นส่วนต่างๆ ในภูมิภาคฯ โดยเฉพาะหุ้นส่วนที่มียุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิก อยู่แล้ว อาทิ อาเซียน นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ และกลุ่ม Quad (สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อินเดีย และออสเตรเลีย) นอกจากนี้ EU สนับสนุนความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) และคาดหวังจะยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์กับอาเซียน

2) การสนับสนุนวาระสำคัญต่างๆ ของประชาคมโลก อาทิ สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางเพศ สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมุทรภิบาล (Ocean Governance) การรับมือภัยพิบัติ และสาธารณสุข

3) การส่งเสริมบทบาทด้านความมั่นคงและการทหาร เพื่อรับมือกับประเด็นท้าทายด้านความมั่นคง อาทิ ความมั่นคงทางทะเล การโจมตีไซเบอร์ การบิดเบือนข้อมูล การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ นอกจากนี้ EU ประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF)

4) การส่งเสริมความเชื่อมโยงที่มีคุณภาพสูงกับสหภาพยุโรป ในด้านดิจิทัล คมนาคม พลังงาน มนุษย์ และโครงสร้างพื้นฐาน

5) การผลักดันนโยบายทางเศรษฐกิจและการปกป้องห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาคฯ

6) การยกระดับความร่วมมือด้านการวิจัย นวัตกรรม และดิจิทัล

โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวเน้นย้ำเจตนารมณ์ของ EU ในการเพิ่มพูนบทบาทด้านความมั่นคงในภูมิภาคฯ และส่งสัญญาณในการรับมือกับการแผ่ขยายอิทธิพลของจีน ซึ่ง EU มุ่งมั่นร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคที่มีความเห็นคล้ายกันในการรับมือกับจีนที่ในหลายมิติ อาทิ เศรษฐกิจ ดิจิทัล ความมั่นคง และการทหาร

ดังนั้น ไทยควรใช้โอกาสนี้ในการส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีกับ EU และประเทศสมาชิก EU ในสาขาของยุทธศาสตร์ฯ ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทยและไทยมีบทบาทนำ อาทิ ด้านความมั่นคง และยังเปิดโอกาสให้ไทยร่วมมือกับ EU ผ่านอาเซียน โดยเฉพาะภายใต้แนวคิด ASEAN Outlook on the Indo-Pacific ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกัน โดยทั้ง EU และอาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในมิติต่าง ๆ อาทิ

การส่งเสริมระบอบพหุภาคี ความร่วมมือทางทะเล การพัฒนาที่ยั่งยืน ความเชื่อมโยง และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

5. กิ่ศทางทำ่กัของไ้ทยและ สมช. ต่อสหรัฐฯ รัสเซี๊ย และ EU ในอนาคต

บริบทระหว่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มขึ้นเช่นกัน ในช่วงระหว่าง 4 ปีที่ผ่านมา ประเทศมหาอำนาจและองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทนำ ได้แก่ สหรัฐฯ รัสเซีย และ EU ได้มีการออกนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงทัศนคติและประกาศการดำเนินการเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรักษาผลประโยชน์และสถานะของตนเอง (Status Quo) ของตนในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ รวมถึงการเพิ่มพูนบทบาทและอิทธิพลของตนเองในพื้นที่ใหม่ ทั้งนี้ การติดตามและประเมินท่าทีของไทยในอนาคตจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องติดตามและประเมินเป็นประจำ

5.1 ระดับทวิภาคี

1) ไทย - สหรัฐฯ ไทยยังมองสหรัฐฯ เป็นมหาอำนาจนำที่มีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงของไทย สหรัฐฯ เป็นประเทศที่มีอิทธิพลมากที่สุดตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน และพยายามทุกวิถีทางในการดำรงสถานะ ‘มหาอำนาจนำ’ ของโลก โดยอาศัยเครือข่ายพันธมิตรซึ่งจะเป็นตัวเชื่อมและปัจจัยในการเป็นมหาอำนาจนำพร้อมกับส่งเสริมค่านิยมและอุดมการณ์ที่สำคัญ อาทิ ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน กับประเทศและภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อสหรัฐฯ รวมถึงไทย

นอกจากนี้ ไทยเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความสัมพันธ์ยาวนานที่สุดกับสหรัฐฯ และพัฒนาสาขาความร่วมมือได้ครอบคลุมทุกสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาความมั่นคงและการทหารซึ่งเป็นเสาหลักความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ รวมทั้ง ไทยยังส่งเสริมให้สหรัฐฯ มองไทยเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญในระบบพันธมิตรของสหรัฐฯ ในภูมิภาคฯ และจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือกับสหรัฐฯ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของไทยในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและแนวทางปฏิบัติที่ดี โดยเฉพาะประเด็นการต่อต้านการก่อการร้าย ความมั่นคงทางไซเบอร์และความร่วมมือด้านข่าวกรอง

ทั้งนี้ เมื่อประธานาธิบดีไบเดนฯ ได้ประกาศเอกสารชี้แนะการดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงระดับชาติของสหรัฐฯ ฉบับชั่วคราว (Interim National Security Strategy Guidance) ภายหลังเข้ามาบริหารประเทศ ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าสหรัฐฯ ต้องการฟื้นฟูบทบาทมหาอำนาจนำและผู้กำหนดระเบียบโลก (World Order) ทั้งในเวทีระหว่างประเทศและภูมิภาค ต้องการแสดงบทบาทเชิงรุก (Lean Forward) และกระชับเข้าหาประเทศพันธมิตรเดิมและใหม่อย่างแข็งขัน (Reinvigorate) ให้มีความสำคัญกับความร่วมมือพันธมิตรที่มีจุดยืนร่วมกัน (Like-minded Partners) ส่งเสริม “ทำงานเป็นกลุ่ม” (collective action) เพื่อเผชิญหน้ากับคุกคามต่าง ๆ อาทิ โรคระบาด ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้าย และการสะสมอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้างสูง อีกทั้ง ประเทศสมาชิกอาเซียน

รวมถึงไทย จัดเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญกับสหรัฐฯ ลำดับที่ 2 รองจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก ในเอกการชี้แนะฯ

ดังนั้น ภายใต้สภาวะการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ กับจีนและรัสเซีย ไทยจำเป็นต้องดำเนินการ ความสัมพันธ์ที่สมดุลทางยุทธศาสตร์กับมหาอำนาจทุกประเทศ แสวงหาความร่วมมือกับสหรัฐฯ เช่นเดิม โดยนำจุดเด่นด้านการทหารและความมั่นคง และที่ตั้งทางยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือต่อรองในการดำเนินการ ความสัมพันธ์ในมิติอื่น ๆ นอกจากนี้ ชั่งน้ำหนักประเด็นอื่นที่ไทยจะได้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญ ของสหรัฐฯ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีสะอาด เป็นต้น และยังจำเป็นที่ไทยต้องส่งเสริมให้สหรัฐฯ เห็นความสำคัญของไทยที่เป็นพันธมิตรหลักของสหรัฐฯ

นอกจากนี้ ไทยจำเป็นต้องดำเนินการให้สหรัฐฯ เชื่อมั่นความจริงจังของไทยในการส่งเสริม ระบอบประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ไทยต้องการเห็นสหรัฐฯ เป็น “มหาอำนาจที่มีความ รับผิดชอบ” คำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนและผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ รวมทั้ง ส่งเสริมการดำเนินการของสหรัฐฯ ในภูมิภาคที่เอื้อประโยชน์ต่อไทยและอาเซียนตามที่ระบุในเอกสาร แนวคิด ASEAN Outlook on Indo – Pacific (AOIP) รวมถึงสนับสนุนยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกที่เสรี และเปิดกว้างของสหรัฐฯ เพื่อเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ร่วมกันใน ภูมิภาคฯ โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยของเส้นทางคมนาคมทางทะเล (Sea Lines of Commu- nications) ให้เกิดเสรีภาพการในการเดินเรือและบินผ่าน (Freedom of Navigation) ทุกพื้นที่

2) ไทย - รัสเซีย ไทยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ปฏิสัมพันธ์ กับรัสเซีย ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างไทยกับรัสเซียอยู่ในระดับที่ดีมาโดยตลอดโดยเฉพาะ ความร่วมมือด้านความมั่นคงที่ช่วยส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างกันนำไปสู่การเป็นหุ้นส่วนทาง ยุทธศาสตร์ โดยในห้วง 5 ปีที่ผ่านมา มีการแลกเปลี่ยนการเยือนอย่างต่อเนื่องของผู้แทนระดับสูง และการจัดประชุมระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การเข้าหาภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของรัสเซีย ที่เพิ่มมากขึ้นเป็นผลมาจากนโยบาย “หันมาหาตะวันออก” (Turn to East) ซึ่งสะท้อนความต้องการ ของรัสเซียในการสร้างอิทธิพลและบทบาทของรัสเซียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะ ในประเทศที่ไม่ได้มีหลักคิดทางการเมืองเป็นประชาธิปไตยและหลักนิยมทางการเมืองแตกต่างจาก ตะวันตก อาทิ เมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมถึงเวียดนาม โดยที่ผ่านมา รัสเซียให้การสนับสนุนทางการเงินโครงการฝึกอบรมบุคลากรทั้งพลเรือนและทหารแก่ประเทศ CLMV และมอบอาวุธยุทธโธปกรณ์ ทางทหารอย่างต่อเนื่อง

ไทยกับรัสเซียมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในหลายระดับ เชื่อมั่นว่าความสัมพันธ์ระดับทวิภาคี จะสามารถพัฒนาและยังคงมีแนวโน้มดีอย่างต่อเนื่อง ไทยยังสามารถแสวงประโยชน์จากรัสเซียได้อีก หลายทาง เช่น ด้านพลังงาน ตลาดทางเศรษฐกิจ และความเชี่ยวชาญทางด้านความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์และการต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงวิทยาการทางการแพทย์ รวมทั้งฝ่ายรัสเซียยังพร้อมให้การ สนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลไทย

นอกจากนี้ มุมมองของรัสเซียต่อการขยายอิทธิพลของประเทศตะวันตกว่าโดยสหรัฐฯ ในพื้นที่ต่าง ๆ ทางยุทธศาสตร์ทั่วโลกที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ ฉบับล่าสุด ณ วันที่ 24

กรกฎาคม 2564 เน้นย้ำว่าภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (หรือภูมิภาคอินแปซิฟิกที่ประเทศตะวันตกนิยมใช้) จะกลายเป็นศูนย์กลางความสนใจและมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองโลก การแข่งขันอิทธิพลระหว่างมหาอำนาจเดิมกับมหาอำนาจใหม่เพื่อจัดสรรเขตอิทธิพลของตน (Sphere of Influence) กำลังสั่นคลอนเสถียรภาพโลกและภูมิภาค โดยรัสเซียพร้อมใช้วิธีการทางการเมืองนำการทูตในการสร้างสันติภาพและจัดการปัญหาระหว่างประเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับสถาปัตยกรรมในภูมิภาค อาทิ อาเซียน และองค์กรสหประชาชาติ ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ และหากปรากฏพฤติกรรมหรือการกระทำที่ไม่เป็นมิตรจากต่างชาติเป็นภัยคุกคามต่ออธิปไตยและเขตแดนของรัสเซีย รัสเซียก็พร้อมใช้กำลังตอบโต้

อีกทั้ง รัสเซียยังมองว่าในอนาคตอันใกล้อาจเกิดภัยคุกคามจากการใช้กองกำลังทางการทหารและการสะสมอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเพิ่มมากขึ้น การไม่เคารพต่อกฎหมายและหลักการระหว่างประเทศ และความอ่อนแอของสถาบันทางกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งความก้าวหน้าของการพัฒนาของเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการสื่อสารจะกลายเป็นหนึ่งในความท้าทายสำคัญจนถึงขั้นเป็นสงครามรูปแบบใหม่

ดังนั้น ท่าทีของไทยต่อทัศนคติดังกล่าวของรัสเซียและสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและอยู่ในระดับที่ดีมากมาโดยตลอดระหว่างไทยกับรัสเซีย รับรู้ความประสงค์ของรัสเซียในการสร้างบทบาทที่เข้มแข็ง การมีบทบาทนำและการเป็นศูนย์กลางอิทธิพลประเทศหนึ่งของโลกสมัยใหม่ (The Influential Center of the Modern World) โดยไทยจะยังคงมุ่งมั่นเพิ่มพูนความสัมพันธ์ทางการเมืองและความมั่นคงควบคู่ไปกับด้านเศรษฐกิจและการค้า โดยผลักดันให้รัสเซียมองไทยเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญของรัสเซียในภูมิภาคและมุ่งมั่นสู่การเป็นประเทศหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในอนาคต และสนับสนุนให้รัสเซียแสดงบทบาทในภูมิภาคฯ และกับไทยในฐานะประเทศมหาอำนาจที่มีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับสหรัฐฯ

พร้อมกันนี้ ไทยจะแสวงหาความร่วมมือโดยเฉพาะด้านความมั่นคงกับรัสเซีย ซึ่งเป็นประโยชน์กับไทยในหลายสาขา เช่น การป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ การต่อต้านการก่อการร้าย การฟอกเงินการสกัดกั้นยาเสพติด ข้าราชการด้านความมั่นคง และเทคโนโลยีสื่อสารและโทรคมนาคม อย่างไรก็ตาม ไทยต้องติดตามการดำเนินยุทธศาสตร์ของรัสเซียกับประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งมีปัญหาขัดแย้งกับจีนหรือกับประเทศที่ต้องการลดการพึ่งพาจีน เช่น เมียนมา เวียดนาม กัมพูชาและฟิลิปปินส์ เป็นต้น และท่าทีของรัสเซียต่อจีนและสหรัฐฯ เนื่องจากการดำเนินการใด ๆ กับประเทศที่มีชายแดนติดกับไทยอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่อไทยเช่นกัน

3) ไทย - EU นับตั้งแต่ปี 2560 ที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้ EU กลับมามีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองกับไทยอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มเปิดให้มีการติดต่อทางการเมืองทุกระดับเพื่อหารือประเด็นที่สนใจร่วมกัน ส่งเสริมแลกเปลี่ยนการเยือนระดับรัฐมนตรี และการเข้าร่วมการประชุมระดับประเทศ ตลอดจนเร่งรัดฟื้นการลงทุนในร่างความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน (Partnership and Cooperation Agreement - PCA) และการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย - สหภาพยุโรป หลังจากถูกระงับตั้งแต่ปี 2557

เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของไทย และต่อมาเมื่อพฤษภาคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้มีมติและออกแถลงการณ์เพิ่มพูนและขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และประเทศสมาชิกอาเซียน ความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับ EU จึงกลับมามีพลวัตที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ อาทิ การเดินทางเยือนไทยของผู้แทนระดับสูงของ EU เข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการกับนายกรัฐมนตรี และการหารือข้อราชการกับรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเพื่อจัดตั้งกลไกหารือด้านความมั่นคง (Security Dialogue) และยังได้แลกเปลี่ยนทัศนะด้านความมั่นคงที่สำคัญหลายประเด็นและอยู่ในความสนใจร่วม ได้แก่ ความมั่นคงทางทะเล ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การต่อต้านการก่อการร้าย การแพร่กระจายของอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และการบรรเทาภัยพิบัติ

EU ให้ความสำคัญกับไทยในฐานะหุ้นส่วนสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมองว่าไทยมีบทบาทสำคัญในกรอบต่าง ๆ ของภูมิภาค และหวังใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับไทยในการผลักดันประเด็นที่ EU ให้ความสำคัญในภูมิภาคฯ เช่น สถานการณ์ในรัฐยะไข่ การพัฒนาประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน แรงงานและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม EU อาจนำมาตรฐานและค่านิยมของตนเองมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองและดำเนินความสัมพันธ์กับไทย และอาจส่งผลให้ไทยต้องปรับเปลี่ยนนโยบายให้เป็นที่ไปในทิศทางหรือมาตรฐานที่ EU กำหนด ได้แก่ ด้านการประมง แรงงาน การบินพลเรือน ผลิตรถยนต์ไม้ ทรัพย์สินทางปัญญา และภาษี เป็นต้น และจะกลายเป็นภาระหน้าที่เกินจำเป็นของหน่วยงานไทย

ดังนั้น ในระยะต่อไปไทยยังคงประสงค์ให้ EU และประเทศสมาชิก EU เชื้อมั่นการดำเนินการของไทยในการสร้างเสถียรภาพและรักษาความต่อเนื่องของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทย หลักสิทธิมนุษยชน ระบบการค้าเสรี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมาตรฐานแรงงาน ตลอดจนให้ EU มองไทยเป็นหุ้นส่วนหลักในภูมิภาคเช่นเดิม แม้ว่ายุทธศาสตร์ฯ แตกต่างจากยุทธศาสตร์ Free and Open Indo-Pacific ของสหรัฐฯ ซึ่งมองจีนเป็นปฏิปักษ์อย่างชัดเจน แต่ EU จะเลือกดำเนินนโยบายแบบหลากหลายกับจีน เพื่อสร้างแรงกดดันให้จีนยอมรับมาตรฐานสากลโดยเฉพาะประเด็นสิทธิมนุษยชน และขณะเดียวกัน EU จะยังคงร่วมมือกับจีนในประเด็นที่ทั้งสองฝ่ายมีความสนใจร่วมกัน อาทิ ความมั่นคง ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้มีความคลุมเครือสูง (Strategic Ambiguous) และฝ่ายไทยต้องติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมรับมือ และไทยควรใช้โอกาสนี้ในการส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีกับ EU และประเทศสมาชิก EU ในสาขาของยุทธศาสตร์ฯ ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย อาทิ ด้านความมั่นคง โดยเร่งรัดให้มีการจัดตั้งกรอบการหารือด้านความมั่นคงระหว่างไทย - EU เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม และไทยอาจสามารถแสดงบทบาทหุ้นส่วนที่ดีในการเป็นสะพานเชื่อมให้กับ EU สู่ภูมิภาคฯ แต่ควรระมัดระวังการสอดแทรกประเด็นของฝ่าย EU ที่อาจเป็นผลประโยชน์แก่ฝ่าย EU เพียงฝ่ายเดียวและสร้างความลำบากแก่ฝ่ายไทย เช่น การแสดงกำลังทางเรือ (Naval Presence) และการยกระดับปฏิบัติการร่วมทางทะเลซึ่งจะยิ่งสร้างความวิตกกังวลระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

5.2 ระดับหน่วยงาน

5.2.1 ประโยชน์จากความร่วมมือ การที่หน่วยงานด้านความมั่นคงมีความร่วมมือระดับยุทธศาสตร์และนโยบายกับหน่วยงานด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและมีความสำคัญต่อไทยนำมาซึ่งประโยชน์ในหลายระดับ ดังนี้

1) **ระดับนโยบาย** การแลกเปลี่ยนการเยือนและการหารือข้อราชการด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทั้งในห้วงปกติและห้วงที่เกิดสถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ ทำให้ สมช. และหน่วยงานของไทยที่มีพันธกิจเกี่ยวกับการดำเนินการต่างประเทศตระหนักถึงการประสานงานความร่วมมือระหว่างองค์กรกรให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมและเป็นทางการเพื่อให้การเตรียมพร้อมรับมือและการขับเคลื่อนท่าทีของไทยต่อประเด็นหรือประเทศต่าง ๆ มีความชัดเจนและอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ประเทศ รวมถึงทำให้ไทยทราบว่าประเด็น/สาขาความร่วมมือที่ดำเนินอยู่เป็นโอกาสหรือความท้าทายต่อไทยเพื่อกำหนดท่าทีและปฏิสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ เพิ่มเติมต่อไป

2) **ระดับองค์กร** การพัฒนาและส่งเสริมกลไกการหารือด้านความมั่นคงกับสหรัฐฯ รัสเซีย และ EU ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจ ประเทศสำคัญทางยุทธศาสตร์และเป็นองค์การระหว่างประเทศชั้นนำตามลำดับ ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรของ สมช. ในฐานะองค์กรระดับนโยบายของไทยที่มีบทบาทสำคัญและเป็นศูนย์กลางภาพรวมมิติความร่วมมือด้านความมั่นคง

3) **ระดับเจ้าหน้าที่** การปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานชั้นนำและมีความใกล้ชิดกับผู้กำหนดนโยบายของสหรัฐฯ รัสเซีย และ EU ทำให้เจ้าหน้าที่ สมช. ได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นและสำคัญที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศได้รับการฝึกฝนแตกต่างกันตามบริบทที่แต่ละประเทศเผชิญ

5.2.2 ทิศทางความร่วมมือระหว่าง สมช. กับหน่วยงานความมั่นคงระหว่างประเทศ ปัจจุบัน สมช. ตั้งเป้าหมายพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพกลไกด้านความมั่นคง ซึ่งมีทิศทางและแนวโน้ม ดังนี้

1) **สหรัฐฯ** การสถาปนาเวทีการหารือด้านความมั่นคงระหว่าง สมช. กับ สหรัฐฯ มีส่วนช่วยส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างกัน รวมทั้งทิศทางความชัดเจนในการบริหารงานภายใต้ประธานาธิบดีไบเดนฯ ที่มุ่งเน้นการดำเนินการใด ๆ เพื่อกระชับความแน่นแฟ้นอย่างแข็งแกร่ง (Reinvigorate) และกลับมาให้ความสำคัญอย่างยิ่ง (revitalize) กับพันธมิตรเดิม เช่นไทย ซึ่งเป็นประเทศที่มีความร่วมมือครอบคลุมทุกด้านและมีความสัมพันธ์ยาวนานกว่า 200 ปี

2) **รัสเซีย** สำหรับแนวโน้มทิศทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างไทยกับรัสเซีย จะยังคงใช้เวทีคณะทำงานร่วมฯ เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างสองประเทศต่อไปเพราะเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพและประเด็นหารือครอบคลุมครบถ้วนตามความสนใจของทั้งสองประเทศ โดยรัสเซียอาจต้องมีการพิจารณาขอบเขตของการหารือเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

3) **EU** ไทยอาจแสวงหาโอกาสอันดีในการยกระดับความสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรมบนพื้นฐานของผลประโยชน์ประเทศและความสนใจร่วมด้านความมั่นคงในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) ความมั่นคงทางทะเล 2) ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ 3) การต่อต้านการก่อการร้าย และ 4) ประเด็นที่อยู่ในความสนใจร่วมกันของทั้งสองฝ่าย ที่ผ่านมา EU แสดงความพยายามอย่างมากในการกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงกับไทยตามยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ที่เพิ่งประกาศเมื่อเดือนกันยายน 2564

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580”. 2561.
- ราชกิจจานุเบกษา.(2562). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2562 – 2564. สืบค้นจาก < http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/124/T_0034.PDF> เมื่อวันที่ <1มกราคม 2563>
- Donald J. Trump, National Security Strategy (NSS) (Washington, DC : White House, 2017), available at: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
- Barack Obama, National Security Strategy (NSS) (Washington, DC: White House, 2015), available at: https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/2015_national_security_strategy_2.pdf.
- Joseph Biden, “Interim National Security Strategy Guidance” (Washington, DC : White House, 2021), available at: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/03/interim-national-security-strategic-guidance/>
- Stephen Fortescue, Russia’s “turn to the east”: a study in policy making, 19 June 2015, available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1060586X.2015.1051750?journalCode=rpsa20>
- Vladimir Putin, Russia’s National Security Strategy (Kremlin, Moscow, 2021), available at : <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202107030001>
- กระทรวงการต่างประเทศ, European Union to Broaden its Engagement with Thailand, 15 October 2019, available at: <https://www.mfa.go.th/en/content/110232-european-union-to-broaden-its-engagement-with-thailand?page=5d5bd3da15e39c306002aaf9&menu=5d5bd3da15e39c306002aafa>
- EEAS, EU Global Strategy, 21 September 2021, available at : https://eeas.europa.eu/topics/eu-global-strategy_en
- European Commission, “EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific”, on 16 September 2021, available at : https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_21_4709